SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN PANDEMİ SÜRECİNDE UZAKTAN EĞİTİM PLATFORMLARINA İLİŞKİN TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Baykal KARATAŞ¹

Serkan ZENGİN²

Özet

Bu çalışma da dijital dönüşümde pilot üniversitelerden (Yök tarafından imzalanan protokol ile üniversitelerde ders anlatım süreçlerinden, ödevlere kadar tüm süreçlerde dijital teknolojilerinin yaygın kullanımı öngörülmesi ve ardından Türkiye genelindeki bütün üniversitelerde hayata geçirilmesi) biri olan, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Pandemi sürecinde uzaktan eğitim platformlarına ilişkin tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, mevcut durumu ortaya çıkartmayı amaçlayan betimsel taramaya ilişkisel taramaya yönelik bir yöntem kullanılmıştır. Çalışmada demografik değişkenler ışığında Pandemi sürecinde öğrencilerin tutumları değerlendirilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetleri ve uzaktan eğitime katılmak için kullandıkları cihaz türüne göre ölçek alt boyut puanlarının karşılaştırılmasında Mann Whitney U analizi kullanılırken, yaş gruplarına ve eğitim gördükleri bölümlere göre ölçek alt boyut puanlarının karşılaştırılmasında Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin yeterlilik ve motivasyon düzeylerinin orta seviyenin altında olduğu, kullanılabilirlik, etkililik ve memnuniyet düzeylerinin ise orta seviyede olduğu ve araştırmaya katılan öğrencilerin bölümlerine göre yeterlilik ve motivasyon, kullanılabilirlik, etkililik ve memnuniyet tutumlarının istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, uzaktan eğitim, spor bilimleri

AN INVESTIGATION OF THE ATTITUDE OF SPORTS SCIENCES STUDENTS TO DISTANCE EDUCATION PLATFORMS IN THE PANDEMIC PROCESS

Abstract

In this study, Ağrı İbrahim Çeçen University Faculty of Sports Sciences students, which is one of the pilot universities in digital transformation (predicting widespread use of digital technologies in all processes from lectures to homework in universities with the protocol signed by Yök and then putting them into practice in all universities across Turkey), have access to distance education platforms during the pandemic process. In the research, a method aimed at descriptive scanning and relational scanning, which aims to reveal the current situation, was used. In the study, students' attitudes were evaluated in the pandemic process in the light of demographic variables. While Mann Whitney U analysis was used to compare the scale sub-dimension scores according to the gender of the students participating in the study and the type of device they used to

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi,
e-posta: baykalkaratas@hotmail.com , ORCID: 0000-0002-0410-4312

² Dr. Öğr. Üyesi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, e-posta: szengin@agri.edu.tr
ORCID: 0000-0003-4392-1320

participate in distance education, the Kruskal Wallis H test was used to compare the scale sub-dimension scores according to age groups and the departments they studied. It has been observed that the proficiency and motivation levels of the students participating in the research are below the medium level, the usability, effectiveness and satisfaction levels are at a moderate level, and the proficiency and motivation, usability, effectiveness and satisfaction attitudes of the students participating in the research differ statistically significantly according to their departments.

Keywords: Pandemic, distance education, sport sciences

GİRİŞ

Uzaktan eğitim kendine has uygulamaların yapılmasında, özel bir ders planı yapma, öğretim teknikleri, elektronik donanımına sahip olan yâda manuel sistemlerin kullanıldığı, kendine has iletişim teknikleri olan, rutin olarak öğretme faaliyetlerini değişik mekânlarda oluşturan planlı bir eylemdir (Moore ve Kearsly, 1996). Tutum ise, bir bireye atfedilen ve onun bir psikolojik obje ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan bir eğilim olarak ifade edilir (Kağıtçıbaşı, 1988). Tutum, kişinin duygu, düşünce ve davranışlarını uyumlu hale getirir. Tutumlarda ABC modeli esas alınır. Üç faktörden oluşan bu tutum öğeleri bilişsel, duygusal ve davranışsal öğeler olarak ele alınır. Tutumlarda davranışsal öğe diğer öğelere nazaran daha zayıf durumda olabilir. Kişinin amacına ulaşmak için yapacağı faaliyetlere, faaliyetler sonucunda elde edeceği çıktıya, özetle tüm öğrenme haline ve buna ek olarak kendi kişilik özelliklerine ilişkin olumlu tutum durumunda olması beklenir. Meydana gelen durumlara karşı takınılan olumsuz tutum, kişinin durumu kabul etmemesi yüzünden durumu analiz etme, bilgi ve yeteneklerini faaliyetler için kullanmada öğrenme aşamasında hazır bulunuşluk ve güdülenmede aşılması güç bir durumdur (Başaran, 1990; Feldman 1993).

Bir başka tanıma göre tutum yaşantı ve deneyimler sonucunda meydana gelen kişinin ilgili olduğu nesne ve durumlara karşı kişinin tavır ve davranışları üzerinde kişiyi yöneltici yâda harekete geçirme gücüne sahip zihinsel ve en önemlisi duygusal hazır bulunuşluk durumudur (Allport 1967). Tutum kavramında bahsedilen Bilişsel öğe tutum kavramına ilişkin bilgi, düşünce ve inançlar bileşenini meydana getirir. Kişi araştırmalar neticesinde elde ettiği kaynakları tutum nesnesi konusunda bilgileri kendine alır ve bu bilgiler, kişi kendi zihinsel kanalından mevcut diğer bilgiler ile birleştirerek kendine yeni bir sistem oluşturur (Öztürk 2005). Duygusal öğe ise kişinin tutum objesine ilişkin duygu ve en önemlisi değerlendirmelerinden oluşmaktadır. Başka bir ifade ile duygusal bileşen kişinin tutuma bahsi olan canlı –cansız somut-soyut olan her şeye karşı heyecanını ifade eder. Kişi tarafından sevilmesi ya da sevilmemesi gibi yargılar tutumun duygusal öğesini meydana getirir. Duygusal öğe tutum kavramına süreklilik getirir ve tutumun şekillenmesini ve onun ilerlemesini sağlar. (Erdoğan 1999). Son olarak tutumun üçüncü öğesini davranışsal öğe oluşturmakta olup kişinin belli bir uyarıcı karşısında tutum objesine karşı ilişkin davranış eğilimini yansıtmak olarak ifade edilir. Bahse edilen bu davranış kişi tarafından sözel yad a dinamik olarak ortaya çıkar.

Davranışsal öğe bireyin duygu ve kanısına uygun olarak hareket etme eğilimi olarak ifade edilir (Kağıtçıbaşı 1999). Buradan hareketle öğrencilerin uzaktan eğitim platformlarına karşı

tutumlarını konusunda çalışmalar yapılmaktadır. Son dönemlerde eğitim, yeni kitle iletişim teknolojilerinin gelişmesiyle ulaşılabilirliğini giderek arttırmaktadır. Matematiksel ve sistematik durumların var oluşu ve internet bilişim ağının gelişim göstermesi ile birlikte eğitimin her alanında zaman ve ortam sınırları ortadan kalkmış, bundan dolayı geçmişte mektuplar yoluyla gerçekleştirilmeye çalışılan uzaktan eğitim hizmeti dünyadaki her noktaya giderek yaygınlık kazanmıştır. Yalın'a (2001) uzaktan eğitimi, daha büyük topluluklara eğitim hizmetini ulaştırabilmek, eğitim sisteminde oluşan eşitsizliği ortadan kaldırmak amacıyla farklı ortamlardaki öğretmen ve öğrencilerin, farklı iletişim sistemleri yardımıyla etkileşimde bulundukları, öğretme-öğrenme faaliyetlerinin birbirinden bağımsız olarak gerçekleştirilmedi bir sistem olarak tanımlanmıştır. Eğitim-öğretim faaliyetleri yönünden özellikle bazı bölümlerde belli bir miktar ücret karşılığı olması eğitimde fırsat eşitliğinin yaratılması adına uzaktan eğitim uygulamaları giderek önem kazanmıştır.

Uzaktan eğitim farklı mekanlarda buluna öğrenci ve öğretmenin yapılacak olan dersin öğretim yöntemlerini Ve uygulamasını çeşitli teknolojik sistemlerin kullanılması planlanması ve en önemlisi kurumsal ve yönetsel bir düzenleme olarak tanımlanmıştır (Moore ve Kearsley, 2005). Bir başka tanımda ise uzaktan eğitim bilgisayar, ses, video ve birden fazla ortam kitle iletişim araçların kullanılmasıyla farklı ortam ve uzaklıktaki öğrencilere eğitimimim ulaştırılması olarak tanımlanır. (USDLA, 2011). Çin'in Wuhan kentinde dünyanın her yerinde salgına neden korona virüs olarak adlandırılan hastalık ortaya çıkmıştır (Singhal, 2020). 2020 mart ayından itibaren DSÖ' ü bu durumu küresel bir salgın olarak duyurmuş (Andrews, 2020) ve Ülkemizde ise ilk salgına yakalan kişi 11 Mart 2020'de ortaya çıkmıştır (Sağlık Bakanlığı, 2020). Korona virüs etkisiyle dünyadaki tüm devletler salgının yayılmasını engellemek adına (Andrews, 2020) okulların tatil edilmesi (Runde ve Ark., 2020, Golberstein ve ark., 2020), ev tabanlı uzaktan öğrenme modellerinin kullanılması (Golberstein ve ark., 2020), açık mekanlara girişlerin iptal edilmesi, kamu ve özelde çalışan vatandaşların çalışma saatlerinin değiştirilmesi (Ornell ve ark, 2020) ve zorunlu "sosyal mesafe" sebebiyle yüz yüze iletişimlerin azaltılması (Andrews, 2020) gibi bir çok önlemler hızlı bir şekilde almıştır. Bu önlemlerden en önemlilerinden bir tanesi üniversitelerin kapatılması ve uzaktan eğitim sürecine geçmesi olmuştur. Tüm dünyada Ülkeler üniversitelerin kapılarını kapatmış ve uzaktan eğitim sürecini başlatmışlardır. 2020 tarihi itibari ile dünyadaki birçok üniversitede eğitim uzaktan yapılmaktadır.

Üniversitelerde bulunan programların neredeyse tamamında kayıtlı olan birçok öğrenci bulundukları mekânlardan eğitimlerini devam ettirmektedir. Uzaktan eğitimin sağlamış olduğu fayda ile öğrenciler bağlı bulundukları üniversiteye gitmeden kayıt oldukları programlara internet ile devam etmekte, böylelikle günümüzde eğitimi uluslararası boyuttan da çıkararak sanal bir olgu haline getirmiştir. (Altay, 2002). "Türkiye'de YÖK tarafından gerçekleştirilen Dijital dönüşüm projesi sayesinde dersler öğrenme yönetim sistemi (Learning Management System (LMS)) **üzerinden dijital ortamda da yapılabilir.** Türkiye'de üniversitelerin tamamında, öğretim elamanları ile öğrencilerin, Öğrenme Yönetim Sistemi (LMS) üzerinden interaktif şekilde yüz yüze eğitimin yanı sıra dijital ortamda da eğitimi devam ettirecek. Z kuşağı olarak adlandırılan öğrencilerin artık dijital ortamda yapılan dersler ile ders için gerekli olan materyallerini de üniversitelerden tedarik edebilecek hale gelmiştir. (YÖK, 2021). Pandemi sürecinde

üniversitelerin kullandıkları uzaktan eğitim ortamları incelendiğinde; Moodle, Blackboard, Adobe Connect, Advancity, Canvas, Go-ogle ve Microsoft ürünleri sıralamada yerlerini almaktadır. Pilot üniversitelerden biri olan Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi tarafından, Pandemi sürecinde Adabe Connect ve Uzep, Tübitak-1001 projesi ile geliştirilen ve ülke çapında tüm yükseköğretim kurumlarının istifade edeceği bir uzaktan eğitim platformları kullanılmıştır. (Uzep, 2021). Bu bağlamda çalışmada Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin uzaktan eğitim platformlarına karşı tutumları incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Çalışmada veri toplama aracı olarak Yıldız ve arkadaşları tarafından “Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Ortamlarının Kullanımına İlişkin dört alt boyut ve 25 sorudan oluşan Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada, mevcut durumu ortaya çıkartmayı amaçlayan betimsel taramaya (survey) ve ilişkisel taramaya yönelik bir yöntem kullanılacaktır. Betimsel tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Çalışmanın evrenini Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi spor bilimleri fakültesi oluştururken, örneklemini ise rast gele seçilen 262 öğrenci oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak Google tablolar kullanılmış ve öğrencilere Whatsapp üzerinden ulaşılmıştır. Araştırmada, mevcut durumu ortaya çıkartmayı amaçlayan betimsel taramaya (survey) ve ilişkisel taramaya yönelik bir yöntem kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizinde SPSS 22.0 programı kullanılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetleri ve uzaktan eğitime katılmak için kullandıkları cihaz türüne göre ölçek alt boyut puanlarının karşılaştırılmasında veriler normal dağılıma uygun olmadığından dolayı non-parametrik testler olan Mann Whitney U analizi kullanılırken, yaş gruplarına ve eğitim gördükleri bölümlere göre ölçek alt boyut puanlarının karşılaştırılmasında Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Ortamlarının Kullanımına İlişkin Tutum Ölçeği Alt Puanlarının Homojenliğine İlişkin Levene Testi ve Normal Dağılımına İlişkin One Sample Kolmogorov-Smirnov (K-S) Testi

Alt boyut	Levene Testi				K-S Testi
	Cinsiyet (p)	Yaş (p)	Bölüm (p)	Cihaz (p)	(p)
Yeterlilik ve motivasyon	,298	,003	,326	,451	,001
Kullanılabilirlik	,138	,693	,026	,000	,000
Etkililik	,239	,007	,586	,000	,000
Memnuniyet	,481	,006	,858	,087	,000

Tablo incelendiğinde, araştırma kapsamında kullanılan tutum ölçeğinin bazı alt boyutlarda cinsiyet, yaş, bölüm ve uzaktan eğitimde kullanılan cihaz değişkenlerine göre homojen

olduğu, bazı alt boyutlarda ise homojen olmadığı, ancak tüm alt boyutlarda normal dağılıma uygun olmadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle non-parametrik analiz yöntemleri kullanılmıştır.

BULGULAR

Çalışmada elde edilen bilgiler istatistiksel analiz sonucunda tablolar halinde yorumlanmıştır.

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Bilgilerine İlişkin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları

Değişken	Alt değişken	f	%
Cinsiyet	Kadın	48	18,3
	Erkek	214	81,7
Yaş grubu	18-20 yaş	68	26,0
	21-23 yaş	127	48,5
	23+ yaş	67	25,6
Bölüm	Beden eğitimi öğretmenliği	99	37,8
	Spor yöneticiliği	67	25,6
	Antrenörlük eğitimi	96	36,6
Uzaktan eğitimde kullandığı cihaz	Akıllı telefon	226	86,3
	Bilgisayar	36	13,7

Araştırmaya katılan öğrencilerin %18,3'ü kadın, %81,7'si erkeklerden oluşmakta, %26'sı 18-20 yaş grubunda, %48,5'i 21-23 yaş grubunda, %25,6'sı 23+ yaş grubunda, %37,8'i beden eğitimi öğretmeni bölümü öğrencisi, %25,6'sı spor yöneticiliği bölümü öğrencisi, %36,6'sı antrenörlük eğitimi bölümü öğrencisi, %86,3'ü uzaktan eğitime katılmak için akıllı telefon kullanıyorken, %13,7'si bilgisayar kullanarak uzaktan eğitime katılmaktadır.

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Ortamlarının Kullanımına İlişkin Tutum Ölçeği Alt Puanlarına İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Alt boyut	N	X	Ss
Yeterlilik ve motivasyon	262	2,36	,951
Kullanılabilirlik	262	2,66	,573
Etkililik	262	2,63	1,024
Memnuniyet	262	2,74	1,105

Tablo incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin yeterlilik ve motivasyon düzeylerinin orta seviyenin altında olduğu, kullanılabilirlik, etkililik ve memnuniyet düzeylerinin ise orta seviyede olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Ortamlarının Kullanımına İlişkin Tutum Ölçeği Alt Puanlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Alt boyut	Cinsiyet	N	X	Ss	Sıra ort.	Sıra top.	U	p
Yeterlilik ve motivasyon	Kadın	48	2,59	0,92	152,21	7306,0	4142,0	,036
	Erkek	214	2,31	0,95	126,86	27147,0		
Kullanılabilirlik	Kadın	48	2,81	0,51	149,05	7154,5	4293,5	,075
	Erkek	214	2,63	0,58	127,56	27298,5		
Etkililik	Kadın	48	2,84	0,96	148,26	7116,5	4331,5	,089
	Erkek	214	2,58	1,03	127,74	27336,5		
Memnuniyet	Kadın	48	3,00	1,16	151,82	7287,5	4160,5	,039
	Erkek	214	2,68	1,08	126,94	27165,5		

Tablo incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin uzaktan eğitim ortamının kullanılabilirliğine ve etkililiğine ilişkin tutumlarının cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı ($p>0,05$), buna karşın kadın öğrencilerin yeterlilik ve motivasyon ile memnuniyet tutumlarının erkek öğrencilerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ($p<0,05$) görülmektedir.

Tablo 5. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Ortamlarının Kullanımına İlişkin Tutum Ölçeği Alt Puanlarının Yaş Gruplarına Göre Karşılaştırılması

Alt boyut	Yaş grubu	N	X	Ss	Sıra ort.	x^2	p	Gruplar arası farklar
Yeterlilik ve motivasyon	18-20 yaş	68	2,30	0,68	132,54	23,6	,000	1>2, 1<3, 2<3
	21-23 yaş	127	2,14	0,98	112,01			
	23+ yaş	67	2,85	0,97	167,39			
Kullanılabilirlik	18-20 yaş	68	2,61	0,58	127,21	5,9	,052	-
	21-23 yaş	127	2,62	0,59	123,67			
	23+ yaş	67	2,80	0,52	150,69			
Etkililik	18-20 yaş	68	2,62	0,88	130,85	11,3	,004	2<3

	21-23 yaş	127	2,44	1,09	118,51			
	23+ yaş	67	2,99	0,95	156,78			
	18-20 yaş	68	2,92	1,18	143,77			
Memnuniyet	21-23 yaş	127	2,46	1,12	112,59	16,2	,000	1>2, 2<3
	23+ yaş	67	3,09	0,85	154,89			

Tablo incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin uzaktan eğitim ortamının kullanılabilirliğine ilişkin tutumlarının yaş gruplarına göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı ($p>0,05$), buna karşın yaş gruplarına göre yeterlilik ve motivasyon, etkililik ve memnuniyet tutumlarının istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı ($p<0,05$) görülmektedir. Yaş gruplarına göre anlamlı farklılıklar incelendiğinde, 23+ yaş grubundaki öğrencilerin yeterlilik ve motivasyon düzeyinin 18-20 yaş ve 21-23 yaş grubundakilerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ($p<0,05$), ayrıca 18-20 yaş grubundaki öğrencilerin yeterlilik ve motivasyon düzeyinin 21-23 yaş grubundaki öğrencilerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ($p<0,05$), 23+ yaş grubundaki öğrencilerin etkililiğe ilişkin tutum düzeyinin 21-23 yaş grubundakilerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ($p<0,05$), 18-20 yaş ve 23+ yaş grubundaki öğrencilerin memnuniyet düzeyinin 21-23 yaş grubundaki öğrencilerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ($p<0,05$) görülmektedir.

Tablo 6. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Ortamlarının Kullanımına İlişkin Tutum Ölçeği Alt Puanlarının Bölümlerine Göre Karşılaştırılması

Alt boyut	Bölüm	N	X	Ss	Sıra ort.	x^2	p	Gruplar arası farklar
Yeterlilik ve motivasyon	Bed. Eğt. Öğr.	99	2,32	0,91	126,05			
	Spor Yön	67	2,61	0,96	154,48	8,5	,014	1<2, 2>3
	Ant. Eğt.	96	2,24	0,96	121,09			
Kullanılabilirlik	Bed. Eğt. Öğr.	99	2,69	0,57	134,24			
	Spor Yön	67	2,77	0,53	147,42	6,4	,041	2>3
	Ant. Eğt.	96	2,55	0,60	117,56			
Etkililik	Bed. Eğt. Öğr.	99	2,60	1,00	127,76			
	Spor Yön	67	2,91	0,98	154,43	8,9	,012	1<2, 2>3
	Ant. Eğt.	96	2,46	1,05	119,35			
Memnuniyet	Bed. Eğt. Öğr.	99	2,85	1,11	137,40	8,0	,019	1>3, 2>3

Spor Yön	67	2,93	1,08	146,60
Ant. Eğt.	96	2,49	1,08	114,88

Tablo incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin bölümlerine göre yeterlilik ve motivasyon, kullanılabilirlik, etkililik ve memnuniyet tutumlarının istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı ($p<0,05$) görülmektedir. Bölümlere göre anlamlı farklılıklar incelendiğinde, spor yöneticiliği bölümündeki öğrencilerin yeterlilik ve motivasyon düzeyi ile etkililiğe ilişkin tutum düzeyinin hem beden eğitimi öğretmenliği hem de antrenörlük eğitimi bölümündeki öğrencilerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ($p<0,05$), spor yöneticiliği bölümündeki öğrencilerin kullanılabilirliğe ilişkin tutum düzeyinin antrenörlük eğitimi bölümündeki öğrencilerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ($p<0,05$), beden eğitimi öğretmenliği ve spor yöneticiliği bölümlerindeki öğrencilerin memnuniyet düzeyinin antrenörlük eğitimi bölümündeki öğrencilerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ($p<0,05$) görülmektedir.

Tablo 7. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Ortamlarının Kullanımına İlişkin Tutum Ölçeği Alt Puanlarının Uzaktan Eğitime Katılmak İçin Kullandıkları Cihaza Göre Karşılaştırılması

Alt boyut	Cihaz	N	X	Ss	Sıra ort.	Sıra top.	U	p
Yeterlilik ve motivasyon	Akıllı telefon	226	2,27	0,94	124,15	28058,5	2407,5	,000
	Bilgisayar	36	2,92	0,83	177,63	6394,5		
Kullanılabilirlik	Akıllı telefon	226	2,61	0,60	124,99	28248,5	2597,5	,000
	Bilgisayar	36	2,95	0,25	172,35	6204,5		
Etkililik	Akıllı telefon	226	2,53	1,03	124,83	28210,5	2559,5	,000
	Bilgisayar	36	3,22	0,74	173,40	6242,5		
Memnuniyet	Akıllı telefon	226	2,70	1,12	128,66	29076,5	3425,5	,126
	Bilgisayar	36	2,98	0,96	149,35	5376,5		

Tablo incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin uzaktan eğitim ortamına ilişkin memnuniyet düzeylerinin uzaktan eğitime katılmak için kullandıkları cihaza göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı ($p>0,05$), buna karşın uzaktan eğitime bilgisayar kullanarak katılan öğrencilerin yeterlilik ve motivasyon, kullanılabilirlik ve etkililiğe ilişkin tutum düzeyinin uzaktan eğitime akıllı telefon kullanarak katılan öğrencilerden istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ($p<0,05$) görülmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Dünyada yaşanan ve hala devam eden Pandemi insanların teknoloji ile daha fazla iç içe olmalarını gerektirmiştir. Üniversiteler Pandemi dönemi ile birlikte uzaktan eğitim sürecine ve

dijitalleşme dönemi içerisine girmişlerdir. Pandemi döneminde en çok etkilenenlerin öğretim elamanları, öğrenciler, olduğu bilinmektedir. Bu bağlamda her bir paydaşın dijital teknolojileri kullanma konusunda hazırbulunuşlukları ön plana çıkmıştır. Teknolojiyi her alana en-tegre eden üniversitelerin bu konuda başarılı olup sürece hemen uyum sağlarken, böyle bir durumun ortaya çıkmasını hesaplayamayan dijitalleşmede vizyon ve misyon bakımında geri planda kalan üniversiteler ise süreç yönetiminde zorlanmışlardır.

Gelişen iletişim teknolojileri hayatın, toplumun, görsel ve işitsel araçların yeniden biçimlenmesini sağlamış, 21.yüzyılın yeni medya çağı olarak anılmasına neden olmuştur. Bu süreç üniversitelerde uzaktan eğitim platformlarını da etkilemiş ve her üniversite kendi uzaktan eğitimi sürecini başlatmıştır. Bu bölümde Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi'nin Pandemi sürecinde uzaktan eğitimde kullanılmış olduğu platformlara karşı Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin demografik değişkenler ışığında yapılan istatistiksel sonuçları tartışılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin 48'i kadın, 214'ü erkeklerden oluşmakta, 68'i 18-20 yaş grubunda, 127 'si 21-23 yaş grubunda, 67'si 23+ yaş grubundadır. 99'u beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencisi, 67'si spor yöneticiliği bölümü öğrencisi, 96' sı antrenörlük eğitimi bölümü öğrencisi, 226'sı uzaktan eğitime katılmak için akıllı telefon kullanıyorken, 36'sı bilgisayar kullanarak uzaktan eğitime katılmaktadır. Öğrencilerin çoğunluğunun erkek olduğu ve öğrencilerin uzaktan eğitim sürecin akıllı telefonu daha fazla kullandığı yapılan analiz sonucunda ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin uzaktan eğitim platformuna ilişkin yeterlilik ve motivasyon düzeylerinin orta seviyenin altında olduğu, kullanılabilirlik, etkililik ve memnuniyet düzeylerinin ise orta seviyede olduğu görülmektedir. Bunun sebebinin bir çok öğrencinin okulların kapandıktan sonra köylere ve kırsal kesimlere tekrar dönmesi ve kullanmış oldukları gsm operatörlerine bağlı baz istasyonlarının olmayışı uzaktan eğitim platformlarına karşı olan tutumlarını olumsuz yönde etkilediği düşünülebilir. Bayram ve ark (2019) da Üniversite Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Dersine Karşı Tutumlarının İncelenmesi adlı çalışmada uzaktan eğitime yönelik fakülte/yüksekokul açısından değerlendirilmesinde, Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin uzaktan eğitim dersinin avantajlarına ilişkin tutumlarının düşük olduğunu bulmuştur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin uzaktan eğitim ortamının kullanılabilirliğine ve etkililiğine ilişkin tutumlarının cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı ($p>0,05$), buna karşın kadın öğrencilerin yeterlilik ve motivasyon ile memnuniyet tutumlarının erkek öğrencilerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ($p<0,05$) görülmektedir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde, Ateş ve Altun (2008), Kışla (2005), Şimşek, İskenderoğlu ve İskenderoğlu (2010), Çandarlı ve Yüksel (2012) Öztürk, Kara, Özkeskin ve Uça Güneş, (2017) tarafından yapılan araştırmaların sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Adnan ve Boz Yaman'ın (2017) çalışmasında, öğrencilerin e-öğrenmeye yönelik memnuniyetleri cinsiyete göre anlamlı fark tespit edememiştir. Kıralı ve Alıcı, (2016) da yaptığı çalışmada üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitime ilişkin algılarının incelendiğinde, erkek ve kadın arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Uzaktan eğitimin öğrenciler Kurt ve Özkan'ın (2014)

çalışmasında, öğrencilerin memnuniyet düzeyleri uzaktan eğitim cinsiyete göre önemli ölçüde farklılık göstermediğini ve Demiray (2013).Uzaktan eğitim yöntemi ile eğitim gören kadınların sistem tatmini ve memnuniyet düzeyleri, erkek öğrencilere göre daha düşük olduğu yaptığı çalışmada ortaya çıkarmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin uzaktan eğitim ortamının kullanılabilirliğine ilişkin tutumlarının yaş gruplarına göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı ($p>0,05$), buna karşın yaş gruplarına göre yeterlilik ve motivasyon, etkililik ve memnuniyet tutumlarının istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı ($p<0,05$) görülmektedir. Yaş gruplarına göre anlamlı farklılıklar incelendiğinde, 23+ yaş grubundaki öğrencilerin yeterlilik ve motivasyon düzeyinin 18-20 yaş ve 21-23 yaş grubundakilerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ($p<0,05$), ayrıca 18-20 yaş grubundaki öğrencilerin yeterlilik ve motivasyon düzeyinin 21-23 yaş grubundaki öğrencilerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ($p<0,05$), 23+ yaş grubundaki öğrencilerin etkililiğe ilişkin tutum düzeyinin 21-23 yaş grubundakilerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ($p<0,05$), 18-20 yaş ve 23+ yaş grubundaki öğrencilerin memnuniyet düzeyinin 21-23 yaş grubundaki öğrencilerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ($p<0,05$) görülmektedir. Öğrencilerin yaş konusunda birbirinden farklı şekillerde tutumlarının ortaya çıkması yaşadıkları bölgeden kaynakladığı düşünülebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin bölümlerine göre yeterlilik ve motivasyon, kullanılabilirlik, etkililik ve memnuniyet tutumlarının istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı ($p<0,05$) görülmektedir. Bölümlere göre anlamlı farklılıklar incelendiğinde, spor yöneticiliği bölümündeki öğrencilerin yeterlilik ve motivasyon düzeyi ile etkililiğe ilişkin tutum düzeyinin hem beden eğitimi öğretmenliği hem de antrenörlük eğitimi bölümündeki öğrencilerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ($p<0,05$), spor yöneticiliği bölümündeki öğrencilerin kullanılabilirliğe ilişkin tutum düzeyinin antrenörlük eğitimi bölümündeki öğrencilerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ($p<0,05$), beden eğitimi öğretmenliği ve spor yöneticiliği bölümlerindeki öğrencilerin memnuniyet düzeyinin antrenörlük eğitimi bölümündeki öğrencilerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ($p<0,05$) görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin bölümlerine göre yeterlilik ve motivasyon, kullanılabilirlik, etkililik ve memnuniyet tutumlarının istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı ($p<0,05$) görülmektedir. Bölümlere göre anlamlı farklılıklar incelendiğinde, spor yöneticiliği bölümündeki öğrencilerin yeterlilik ve motivasyon düzeyi ile etkililiğe ilişkin tutum düzeyinin hem beden eğitimi öğretmenliği hem de antrenörlük eğitimi bölümündeki öğrencilerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ($p<0,05$), spor yöneticiliği bölümündeki öğrencilerin kullanılabilirliğe ilişkin tutum düzeyinin antrenörlük eğitimi bölümündeki öğrencilerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ($p<0,05$), beden eğitimi öğretmenliği ve spor yöneticiliği bölümlerindeki öğrencilerin memnuniyet düzeyinin antrenörlük eğitimi bölümündeki öğrencilerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ($p<0,05$) görülmektedir. Bunun sebebinin spor yöneticiliği bölümünde okuyan öğrencilerin YKS sınavından aldıkları puanlarla tercih yapmış olmaları ve bulundukları bölgeden ve aynı zamanda öğrencilerin birçoğunun ikinci üniversite okumasından kaynaklandığı düşünülebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin uzaktan eğitim ortamına ilişkin memnuniyet düzeylerinin uzaktan eğitime katılmak için kullandıkları cihaza göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı ($p>0,05$), buna karşın uzaktan eğitime bilgisayar kullanarak katılan

öğrencilerin yeterlilik ve motivasyon, kullanılabilirlik ve etkililiğe ilişkin tutum düzeyinin uzaktan eğitime akıllı telefon kullanarak katılan öğrencilerden istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ($p<0,05$) görülmektedir. Bunun nedenini son yıllarda dijitalleşmeden kaynaklı akıllı telefonların tıpkı masa üstü bilgisayarlar yada laptoplar kadar ileri seviyede teknolojiye uygun olarak yapılmasından kaynaklanabilir.

Sonuç olarak Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerin Pandemi Sürecinde Uzaktan eğitim Platformuna Karşı Tutumları İncelendiğinde uzaktan eğitime ilişkin yeterlilik ve motivasyon düzeylerinin orta seviyenin altında olduğu, kullanılabilirlik, etkililik ve memnuniyet düzeylerinin ise orta seviyede olduğu görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Allport, G., W. (1967), *Attitudes Readings in Attitude Theory and Measurement*. (Ed. Martin Fishbein). New York: John Wiley.
- Aktay, Y. (2002), Eğitimde küresel imkânlar küreselleşen dünyada eğitimde fırsat eşitliği ve özgürleşim fırsatları üzerine. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri. 2 (1) Mayıs EDAM, İstanbul
- Adnan, M., & Boz, Yaman, B. (2017), Hazırlık ve mühendislik lisans öğrencilerinin uzaktan Eğitim konusundaki memnuniyet profili. *Türk Bilgisayar ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 8 (2), 218-243.
- Ateş, A., & Altun, E. (2008), Bilgisayar öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 125-145.
- Andrews , JL., Foulkes, L., & Blakemore, SJ. (2020), Peer influence in adolescence: *Public-health implications for COVID-19. Trends Cogn Sci*; 24(8): 585-587.
- Başaran, E. (1990), Eğitim psikolojisi: Modern eğitimin psikolojik temelleri, Ankara: Gül Yayınevi.
- Çandarlı, D., & Yüksel, H., G. (2012), Students' perceptions of video-conferencing in the classrooms in higher education, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 47, 357-361.
- Castells, M. (1999), The Information Age, Volumes 1-3: Economy, Society and Culture, Wiley-Blackwell. Definitions of Distance Education. (www.usdla.org, 2021)
- Bayram, M., Peker, A.T., & Aka, S.T., Vural, M. (2019), Üniversite Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Dersine Karşı Tutumlarının İncelenmesi.
- Demiray, E. (2013), Uzaktan eğitim ve kadının eğitimindeki önemi. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 2 (2), 155-168.
- Erdoğan, İ. (1999), İşletmelerde Davranış, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Yayınları Yayın No: 242.

- Feldman, R.,S. (1993), Understanding psychology. McGraw-Hill Inc, New York.
- Golberstein, E., Wen, H., & Miller, B.,F. (2020), Coronavirus disease 2019 (COVID-19) and mental health for children and adolescents. *JAMA Pediatr*; 174(9): 819-820
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1999), Yeni İnsan ve İnsanlar. İstanbul. Evrim Yayınevi
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1985), İnsan ve insanlar. İstanbul: *Sermet Matbaası*
- Kıralı, F., & Alcı, B. (2016), Uzaktan eğitim algısına ilişkin üniversite öğrencilerinin görüşleri. *Dergi İstanbul Aydın Üniversitesi*, 8 (30), 55-83.
- Kışla, T. (2005), Üniversite Öğrencilerinin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları (*Yayımlanmamış yüksek lisans tezi*), *Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir*.
- Moore, M., G. & Kearsley, G. (1996), *Distance education: A Systems view*. CA: Wadsworth Publishing Company.
- Moore, M., & Kearsley, G. (2005), Distance Education : A System View. Canada: Wadsworth.
- Ornell, F., Schuch, J., B, Sordi, A.,O, Kessler, F. (2020), “Pandemic fear” and COVID-19: mental health burden and strategies. *Braz J Psychiatry*; 42(3): 232-235.
- Öztürk, Y., E. (2006), Örgütlerde İnançlar-Tutumlar Tutumların Ölçüm Yöntemleri Ve Uygulama Örnekleri Bu Yöntemlerin Değerlendirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 9(1-2), 373-404.
- Rundle, A., G., Park Y, Herbstman J., B. (2020), COVID-19 related school closings and risk of weight gain among children. *Obesity*; 28(6): 1008-1009
- Singhal, T., A. (2020), Review of coronavirus disease-2019 (COVID-19). *Indian J Pediatr*; 87: 281-286.
- Şimşek, A., İskenderoğlu, T., & İskenderoğlu, M. (2010), Investigating preservice computer teachers’ attitudes towards distance education, *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 9, 324-328.
- Uzep, 2021, <https://uzep.org/>
- YÖK, 2021, <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/agri-dijital-donusum-tanitim-toplantisi.aspx>
- Yalın, H., İ. (2001), *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Yıldız, E. P., Çengel, M. ve Alkan, A. (2021), Pandemi sürecinde uzaktan eğitim ortamlarının kullanımına ilişkin tutum ölçeği. *OPUS–Ulus-lararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17(33), 132-153. DOI: 10.26466/opus.811510.